

Dato: 9. januar 2015

Kontor: Udsatte Voksne og
Civilsamfund
Ansvarlig: Mai Emilie Gori

Sagsnr. 2014 - 9044

Høringsnotat over udkast til lov om ændring af lov om social service (Udvidet og styrket indsats for kvinder på krisecentre og orienteringspligt for kvindekrisecentre og forsorgshjem, herberger mv.)

1. Lovforslaget baggrund og indhold

Lovforslaget om udvidet og styrket indsats for kvinder på krisecentre og orienteringspligt for kvindekrisecentre og forsorgshjem, herberger mv. er en udmøntning af satspuljeaftalen for 2015 mellem regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre), Socialistisk Folkeparti, Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance.

Med lovforslaget foreslås det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at tilbyde indledende og koordinerende rådgivning til alle kvinder, der tager ophold på en boform efter servicelovens § 109, hvor det i dag kun er kvinder med børn, der skal have tilbud om rådgivning. Det foreslås endvidere, at kommunen pålægges at iværksætte en indledende rådgivning så tidligt som muligt efter orientering om optagelse i boformen, der skal introducere kvinden til en koordinerende rådgivning vedrørende bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen mv. samt skabe kontakt mellem kvinden og en medarbejder, der varetager den koordinerende rådgivning. Endelig præciseres det, at den koordinerende rådgivning skal iværksættes senest, når forberedelsen til udflytning fra boformen påbegyndes.

Det foreslås derudover, at der for boformerne i servicelovens §§ 109 og 110 indsættes en pligt til senest tre hverdage efter afgørelse om optagelse i boformerne at give en orientering herom til kommunalbestyrelsen i den kommune, der efter serviceloven har pligt til at yde hjælp til borgeren. Det foreslås endvidere, at der for boformerne indføres en pligt til inden udskrivning fra boformerne, dog senest tre hverdage herefter, at give en orientering herom til kommunalbestyrelsen.

2. Hørte organisationer

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om sociale tilbud (Udvidet og styrket indsats for kvinder på krisecentre og orienteringspligt for kvindekrisecentre og forsorgshjem, herberger mv.) har været i høring i perioden 19. november 2014 til 17. december 2014.

Der er modtaget høringssvar fra følgende organisationer:

Aarhus Kommune, Ankestyrelsen, Dansk Erhverv, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Institut for Menneskerettigheder, KL, LOKK - Landsorganisation af Kvindekrisecentre, Mødrehjælpen, Røde Kors, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse, SAND - de hjemløses landsorganisation, Selveje Danmark og Socialpædagogernes Landsforbund.

Endvidere har følgende organisationer svaret, men har ikke haft bemærkninger: Dansk Arbejdsgiverforening, FOA, LOS – De private sociale tilbud, Danske Regioner og Økonomi- og Indenrigsministeriet.

3. Høringsparternes bemærkninger

Lovforslaget er generelt blevet positivt modtaget af høringsparterne, og flere af høringsparterne giver således udtryk for tilfredshed med både forslaget om udvidelse og styrkelse af den nuværende rådgivningsordning i servicelovens § 109, stk. 4, samt forslaget om indførelse af en orienteringspligt for boformer efter servicelovens §§ 109 og 110.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne hørings svar samt Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds bemærkninger hertil.

3.1. Bemærkninger vedrørende forslaget om udvidelse og styrkelse af rådgivningsforpligtelsen i servicelovens § 109, stk. 4

LOKK, Mødrehjælpen og Socialpædagogernes Landsforbund påpeger, at der har været flere kommuner, der ikke har implementeret den nuværende rådgivningsordning tilfredsstillende. *LOKK* spørger i den forbindelse til, hvordan den foreslåede udvidede ordning tager højde for de problemer, der er i den nuværende ordning. Det foreslås i den forbindelse, at det i de kommuner, hvor ordningen ikke fungerer, vil være muligt at etablere alternative ordninger. Det foreslås som eksempel, at der gives mulighed for, at flere kommunerne deles om en rådgiver, der har sin gang på flere kvindekrisecentre. *LOKK* foreslår endvidere, at det i afsnit 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger præciseres, at kommunen er forpligtet til at kontakte kvinden eller krisecentret med henblik på at iværksætte den indledende rådgivning, idet ikke alle kommuner i dag lever op til deres rådgivningsforpligtelse. Det foreslås endvidere, at kommunerne skal forpligtes til at oplyse kvindekrisecentrene om, hvilken afdeling og hvilke medarbejdere, der varetager rådgivningsopgaven. *Mødrehjælpen* udtrykker bekymring for, at det trods ændringerne i lovforslaget, kun er en række af kvinderne på krisecentrene, der vil gøre brug af den koordinerende rådgivning.

KL foreslår, at der i forbindelse med udvidelsen af rådgivningsordningen gennemføres en effektmåling, så der sikres en afklaring af, om rådgivningen er den rette indsats over for kvinder på krisecentre.

Dansk Erhverv, Dansk Socialrådgiverforening, Mødrehjælpen og Socialpædagogernes Landsforbund behandler spørgsmålet om varetagelsen af rådgivningsopgaven. *Dansk Erhverv* anfører, at der er behov for at sondre mellem myndighedsudøvelsen og den konkrete rådgivningsopgave og forskellige støttemuligheder. *Dansk Socialrådgiverforening* anfører, at foreningen er usikker på, om rådgivningen altid vil komme til at ligge i kommunerne. Det anføres, at man kan forestille sig, at rådgivningen i den første tid af et muligvis længere ophold varetages af centrene f.eks. på grund af usikkerhed om, hvilken kommune der har ansvaret for at yde rådgivningen, eller fordi kommunen ikke har etableret råd-

givningen. Det anbefales, at det i bemærkningerne nævnes, at centrene i starten af nogle forløb vil stå med rådgivningsforpligtelsen. *Mødrehjælpen* og *Socialpædagogernes Landsforbund* foreslår, at rådgivningsforpligtelsen overgår til kvindekrisecentrene. Det anføres bl.a., at kvinderne har en større tillid til krisecentrene end til de kommunale myndigheder. *Socialpædagogernes Landsforbund* foreslår, at det alternativt bliver muligt for en kommune at uddelegere rådgivningsopgaven til et krisecenter.

Aarhus Kommune, *LOKK* og *Mødrehjælpen* behandler spørgsmålet vedrørende en kvindens skift af opholdskommune undervejs i et rådgivningsforløb. *Aarhus Kommune* beder om at få præciseret, i hvilke situationer en kvinde med ophold på et krisecenter skifter handlekommune i forhold til hjælp efter serviceloven. *LOKK* anfører, at det er problematisk, at rådgivningsforpligtelsen påhviler en ny kommune i de tilfælde, hvor en kvinde undervejs i forløbet skifter opholdskommune. *Mødrehjælpen* anfører, at man bør være opmærksom på, at kvinderne så vidt muligt får en koordinerende rådgiver i den kommune, som de flytter til efter krisecenteropholdet med henblik på at undgå skift i rådgiver.

Socialpædagogernes Landsforbund anfører, at det findes uhensigtsmæssigt, at rådgivningen kommer til at bestå af to faser.

Ankestyrelsen anfører i forhold til afsnit 2.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det kan være vanskeligt at opretholde en kvindens anonymitet i forbindelse med, at der skal gives skriftligt samtykke til at modtage rådgivning, og til at der indhentes og videregives oplysninger om kvinden.

Institut for Menneskerettigheder og *Mødrehjælpen* påpeger, at lovforslaget har ligestillingsmæssige konsekvenser. *Institut for Menneskerettigheder* anbefaler, at der udarbejdes en ligestillingsvurdering af lovforslaget, og at ligestillingsperspektivet generelt inddrages i udformningen af lovforslagets bemærkninger. *Mødrehjælpen* anfører, at der er mangel på ligestilling mellem tilbuddene til voldsramte mænd og kvinder, og at dette er i strid med ligestillingslovens § 2 om forbud mod forskelsbehandling på grund af køn.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold bemærkninger: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold er enig i vigtigheden af, at rådgivningsforpligtelsen implementeres i kommunerne. Det kan i den forbindelse oplyses, at der som led i udvidelsen og styrkelsen af den nuværende rådgivningsordning vil blive ydet implementeringsstøtte til kommunerne i form af erfaringsnetværk til kommunerne samt systematisering og formidling af aktuelt bedste viden på området. Derudover vil årsstatistikken for kvinder og børn på krisecentre fortsat tilvejebringe data vedrørende antallet af kvinder, der tilbydes og modtager rådgivning efter servicelovens § 109, stk. 4. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold finder ikke, at der i lovforslagets bemærkninger er behov for at specificere, at kommunen skal kontakte kvinden eller kvindekrisecentret med henblik på iværksættelse af rådgivningen, da dette ligger implicit i rådgivningsforpligtelsen. Ministeriet finder dog, at det vil være

naturligt, hvis kommunerne gør det tydeligt, hvilken kommunal enhed et krisecenter kan henvise en kvinde til. Rådgivningen er imidlertid en forpligtelse, som kommunalbestyrelsen har over for den enkelte kvinde, hvorfor der ikke vurderes at være behov for at fastsætte et krav om, hvilken information kommunerne skal give til krisecentrene.

For så vidt angår bemærkningen om effektmåling kan det oplyses, at lovforslaget er en udmøntning af satspuljeaftalen for 2015, og at der i den økonomiske ramme for lovforslaget ikke er afsat midler til en effektmåling i forbindelse med implementeringen af lovændringen. Det kan imidlertid oplyses, at årsstatistikken for kvinder og børn på krisecenter bidrager med data på området, herunder oplysninger om antallet af kvinder, der tilbydes og tager imod rådgivning efter servicelovens § 109, stk. 4, samt antallet af kvinder, der flere gange gennem livet har behov for at tage ophold på et kvindekrisecenter.

For så vidt angår bemærkningerne om varetagelsen af rådgivningsopgaven bemærkes det, at formålet med rådgivningsordningen bl.a. er at sikre, at voldsramte kvinder og deres eventuelle børn får en koordineret og sammenhængende støtte og indsats til at etablere en ny og mere stabil tilværelse. Kommunerne kan bidrage med en helhedsorienteret hjælp og støtte, der tager højde for kvindens samlede situation, hvorfor ministeriet vurderer, at rådgivningsforpligtelsen er bedst placeret i kommunerne. Det kan dog oplyses, at det efter ministeriets opfattelse er vigtigt, at kommunerne søger et tæt og konstruktivt samarbejde med de krisecentre, hvor kommunens borgere befinder sig. Derudover forventes det, at den indledende rådgivning vil skabe et stærkere incitament for at gøre brug af tilbuddet om den koordinerende rådgivning, idet kvinden vil have bedre forudsætninger for at få indblik i, hvad den koordinerende rådgivningsordning indebærer for hende, ligesom kvinden tidligere vil få kontakt til en medarbejder, der varetager den koordinerende rådgivning.

I forhold til bemærkningerne om konsekvenserne af, at en kvinde skifter opholdskommune undervejs i et rådgivningsforløb, kan det oplyses, at det i de specielle bemærkninger til den foreslåede § 109, stk. 7, præciseres, at en kvinde skifter handlekommune i det tilfælde, hvor hun undervejs i rådgivningsforløbet flytter fra krisecentret til en bolig, der ikke er omfattet af de boligtyper, der er nævnt i retssikkerhedslovens § 9, stk. 7. Forpligtelsen til at yde hjælp efter serviceloven, herunder den koordinerende rådgivning, vil herefter påhvile den nye opholdskommune, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 8, jf. stk. 1. Der lægges med dette lovforslag ikke op til at ændre på reglerne om opholdskommuner i retssikkerhedsloven.

For så vidt angår bemærkningen om, at det er uhensigtsmæssigt, at rådgivningen kommer til at bestå af to faser, kan det oplyses, at den indledende og den koordinerende rådgivning skal betragtes som ét samlet forløb. Den indledende rådgivning skal således introducere kvinden til den koordinerende rådgivning og som led heri skabe kontakt mellem kvinden og en medarbejder i den koordinerende rådgivning. Det kan i den forbindelse oplyses, at introduktionen til den

koordinerende rådgivning bl.a. skal indeholde oplysninger om indholdet af rådgivningen samt vejledning om, hvor kvinden vil kunne henvende sig i tilfælde af, at kvinden uplanlagt flytter fra krisecentret, inden den koordinerende rådgivning er iværksat.

For så vidt angår bemærkningen om udfordringerne ved at opretholde en kvindes anonymitet i forbindelse med modtagelse af rådgivning og indhentning og videregivelse af oplysninger bemærkes det, at en kvindens ønske om anonymitet skal respekteres både i forbindelse med tilrettelæggelsen og udførelsen af den koordinerede rådgivning samt i forbindelse med indhentning og videregivelse af oplysninger.

For så vidt angår bemærkningerne om lovforslagets ligestillingsmæssige konsekvenser kan det oplyses, at der efter iværksættelsen af høringen af lovforslaget er udarbejdet og indsat et afsnit herom i lovforslaget, hvortil der henvises. Der findes ikke anledning til at behandle ligestillingsperspektivet yderligere i bemærkningerne til lovforslaget.

3.2. Indførelse af en orienteringspligt for boformer efter servicelovens §§ 109 og 110

Aarhus Kommune og Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse anfører, at det på baggrund af § 110-tilbuddenes målgruppe kan være forbundet med vanskeligheder inden for 3 hverdage efter optagelse at finde den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven. Det påpeges i den forbindelse, at en overskridelse af den foreslåede orienteringsfrist på tre hverdage således udelukkende skal ses som udtryk for de besværligheder, der er forbundet med at finde frem til den rette kommune. Det påpeges endvidere, at kommunetilhørsforholdet ofte er genstand for uenighed mellem kommuner og mellem kommuner og boformer. Det anføres i den forbindelse, at den legitime tilknytning til en kommune ikke er afhængig af, hvorvidt fristen på tre hverdage for optagelse er overholdt eller ej.

LOKK og Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse påpeger vigtigheden af, at boformerne efter §§ 109 og 110 bliver bekendt med, hvortil orienteringen skal rettes. *LOKK* foreslår, at kommunerne forpligtes til at orientere kvindekrisecentrene om, hvortil centrene skal sende orienteringen om henholdsvis optagelse og udskrivning.

Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse anfører, at det er en forudsætning for orienteringspligten, at kommunerne oplyser om den postkasse, der skal skrives til, ligesom det foreslås, at kommunerne kvitterer for modtagelsen af orienteringen.

Rådet for Socialt Udsatte og SAND – de hjemløses landsorganisation foreslår, at kommunerne pålægges at kontakte borgeren senest tre hverdage efter modtagelse af en orientering om henholdsvis optagelse og udskrivning med henblik på at få fastlagt hensigtsmæssige, helhedsorienterede og langsigtede handleplaner for borgeren.

Aarhus Kommune bemærker, at der bør tages højde for, at en del af de kvinder, som tager ophold på krisecentre, ikke har en sag i kommunen. Det anføres, at det hidtil har været muligt at tage ophold på et krisecenter og takke nej til rådgivningen efter § 109, stk. 4, samt psykologhjælp til børn efter § 109, stk. 5, og derefter fraflytte centret uden at have fået en sag i kommunen. Det bemærkes, at orienteringsforpligtelsen for kvindekrisecentrene vil ændre dette.

LOKK og SAND – de hjemløses landsorganisation behandler spørgsmålet om begrundelsen for henholdsvis optagelse og udskrivning. *LOKK* anfører, at det findes overflødigt, at orienteringen skal indeholde en begrundelse for kvindens optagelse og udskrivning, da det efter *LOKK*s opfattelse ligger i kvindekrisecenterlederens visitationsret. *SAND – de hjemløses landsorganisation* foreslår, at det tilføjes, at det skal være en kvalificeret begrundelse.

*Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold*s bemærkninger: I forhold til bemærkningerne om de vanskeligheder, der kan være forbundet med at identificere den kommune, der er ansvarlig for at yde hjælp til en borger, der optages i et § 110-tilbud, kan det oplyses, at der i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 6, er et afsnit om retssikkerhedslovens regler om fastlæggelse af opholdskommune for personer, der optages i botilbud efter servicelovens § 110. I bemærkningerne tilføjes det, at der som følge af målgruppens baggrund kan være særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at overholde orienteringsfristen på tre hverdag, ligesom der indsættes en henvisning til retssikkerhedslovens § 9, stk. 10, der vedrører de situationer, hvor to eller flere kommuner ikke kan nå til enighed om, hvilken der er opholdskommune for den pågældende borger.

For så vidt angår de bemærkninger, der vedrører kommunernes modtagelse og håndtering af orienteringen om optagelse og udskrivning, kan Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold bemærke, at der ikke i lovforslaget stilles krav hertil, men at det må forventes, at kommunerne sikrer en god og effektiv håndtering af orienteringerne, da formålet med orienteringsforpligtelsen er at sikre, at kommunerne får oplysning om optagelse og udskrivning med henblik på at kunne iværksætte hjælp til borgeren og tilrettelægge en sammenhængende indsats.

For så vidt angår forslaget om at indføre en tidsfrist for kommunernes henvendelse til en borger efter modtagelse af orientering om optagelse kan det oplyses, at kommunerne efter serviceloven er forpligtet til at iværksætte relevante og nødvendige indsatser over for borgeren. Det vurderes derfor ikke, at det vil være nødvendigt at fastsætte et specifikt tidskrav til kommunernes kontakt til borgeren.

For så vidt angår bemærkningerne vedrørende begrundelseskravet kan det oplyses, at baggrunden for denne del af lovforslaget er at styrke kommunernes mulighed for at sætte tidligt ind med den rette indsats for den enkelte borger. Be-

grundelsen skal alene indeholde en kort beskrivelse af baggrunden og grundlaget for borgerens optagelse i boformen samt borgerens status i forbindelse med udskrivningen.

For så vidt angår bemærkningen om, at orienteringsforpligtelsen vil medføre, at det ikke længere er muligt for kvinder at tage ophold på krisecenter uden at få en sag hos kommunen, kan det oplyses, at formålet med orienteringspligten er at sikre, at kommunerne får kendskab til disse kvinder med henblik på bl.a. at kunne iværksætte konkrete initiativer og indsatser for kvinden og hendes eventuelle børn, hvis der er behov herfor. Der vil dog fortsat være mulighed for at blive optaget anonymt, jf. servicelovens § 109, stk. 2.

3.3. Øvrige bemærkninger og forslag til indsatser på området

Aarhus Kommune anfører i forhold til lovforslagets økonomiske forudsætninger, at det forudsættes, at kommunerne vil blive kompenseret, hvis udgifterne overstiger det forudsatte.

LOKK er uforstående over for, hvordan de økonomiske konsekvenser for staten kan være så høje, medmindre der er tale om en forhøjelse af bloktilskuddet. Derudover spørges der ind til, hvilke sanktionsmuligheder, der er for de kommuner, der ikke lever op til deres forpligtelser og tilbyder rådgivning.

Ankestyrelsen foreslår, at det kommer til at fremgå af servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, at lederen træffer afgørelse om optagelse "og udskrivning".

Datatilsynet anfører, at det forudsættes, at enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med de i lovforslaget beskrevne aktiviteter skal ske under behørig iagttagelse af persondataloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Rådet for Socialt Udsatte og Sand - De hjemløses landsorganisation anfører, at der af hensyn til borgerens retsstilling bør være mulighed for at klage over de afgørelser, som lederen af boformerne træffer.

Rådet for Socialt Udsatte fremhæver derudover, at det er et betydeligt problem, at der i dag kun findes ganske få målrettede tilbud til voldsramte kvinder med misbrug.

Socialpædagogernes Landsforbund og *Røde Kors* foreslår, at rådgivningsforpligtelsen udvides til at fortsætte efter, at kvinden er etableret i egen bolig.

Dansk Erhverv, *LOKK*, *Mødrehjælpen*, *Røde Kors* og *Selveje Danmark* anfører, at der er behov for et helhedsorienteret efterværn til voldsramte kvinder, der har haft ophold på kvindekrisecenter. *Mødrehjælpen* anfører derudover, at der er en stor gruppe voldsudsatte kvinder og børn, der ikke kommer på krisecentre, og at der er behov for ambulante rådgivnings- og behandlingstilbud til dem. Det anføres, at det samme gælder for voldsramte mænd.

Mødrehjælpen og SAND – de hjemløses landsorganisation anfører, at der er behov for at give voldsramte mænd samme tilbud om ophold på krisecenter, som der gives til voldsramte kvinder.

Rådet for Socialt Udsatte og SAND – de hjemløses landsorganisation påpeger, at der er behov for en lignende rådgivningsforpligtelse på § 110-tilbuddene. *Rådet for Socialt Udsatte* anfører, at denne målgruppe ligeledes kan have gavn af at modtage helhedsorienteret og tidlig rådgivning om bolig, økonomi, arbejdsmarked, sundhed mv. *SAND – de hjemløses landsorganisation* anfører, at fædre med børn har samme behov for udvidet rådgivning, som kvinder med børn, idet mange mænd i forbindelse med skilsmisser erfaringsmæssigt også ofte har været udsat for langvarig psykisk vold.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds bemærkninger:

For så vidt angår bemærkningen om lovforslagets økonomiske forudsætninger, kan det oplyses, at disse fastsættes gennem forhandlinger med KL i overensstemmelse med det udvidede totalbalanceprincip. Bloktilskuddet forhøjes således med det beløb, som KL og ministeriet bliver enige om, og det vil ikke blive ændret, såfremt udgifterne viser sig at afvige fra det forudsatte. Kommunale udgifter til krisecentre er dog efter servicelovens § 177 omfattet af 50 pct. statsrefusion.

I forhold til bemærkningen om de økonomiske konsekvenser for staten kan det indledningsvist oplyses, at lovforslagets økonomiske konsekvenser er forhandlet med de kommunale parter, og at der er foretaget visse justeringer i forhold til de økonomiske konsekvenser, der var anført i det lovforslag, der blev sendt i høring. Ændringerne fremgår af afsnit 4 i det tilrettede lovforslag. Derudover kan det oplyses, at de økonomiske konsekvenser for staten primært består af udgifter på kontoen § 15.72.01. *Generelle udgifter vedrørende forsorghjem mv.* Fra denne konto udbetales bl.a. refusion til kommunerne for 50 pct. af de udgifter, der afholdes til krisecentre, jf. servicelovens § 177, herunder den indledende og koordinerede rådgivning af kvinder der tager ophold på et krisecenter. Endvidere hæves det kommunale bloktilskud med det beløb, som KL og ministeriet bliver enige om, afspejler de kommunale udgifter som konsekvens af lovforslaget. Forhøjelsen af det kommunale bloktilskud fremgår dog af de økonomiske konsekvenser for kommunerne.

For så vidt angår bemærkningen om sanktionsmuligheder kan Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold oplyse, at det vil kunne tages op af det kommunale tilsyn, såfremt en kommune ikke lever op til den rådgivningsforpligtelse, der følger af servicelovens § 109, stk. 4. Det bemærkes, at det kommunale tilsyn ikke er en klageinstans, og at tilsynet selv afgør, om der skal rejses en tilsynssag.

I forhold til bemærkningen om at tilføje, at lederen af boformer efter §§ 109 og 110 træffer afgørelse om udskrivning, kan Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold oplyse, at det følger af boformlederens indskrivnings-

ret, at lederen ligeledes har udskrivningsretten. Ministeriet finder det derfor ikke nødvendigt, at tilføje en tekst om udskrivningsretten i servicelovens § 109, stk. 3, og 110, stk. 3.

For så vidt angår spørgsmålet om behandling af personfølsomme oplysninger kan det oplyses, at der i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3, er indsat en specifik henvisning til, at behandling af personoplysninger skal ske under behørig iagttagelse af persondataloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

I forhold til bemærkningerne vedrørende klageadgang kan det oplyses, at afgørelser om optagelse i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110 har en særlig karakter, da de ofte træffes i forbindelse med, at en borger henvender sig til boformen på grund af et akut behov på det pågældende tidspunkt. En adgang til at klage over en afgørelse om optagelse vil derfor i de fleste tilfælde ikke kunne få umiddelbar retsvirkning for borgeren, da borgeren på det tidspunkt, hvor en klagesag vil være gennemført og afgjort, typisk ikke længere vil have et akut behov for et ophold på boformen. På den baggrund finder Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold ikke, at det er hensigtsmæssigt at indføre klageadgang for en boformleders afgørelse efter §§ 109 og 110.

For så vidt angår bemærkningen om tilbud til voldsramte kvinder med misbrug kan det oplyses, at kvindekrisecentre er opholdssted for både kvinder og børn, der oftest vil være i en akut livskrise med et forhøjet angstniveau. Der er således tale om kvinder og børn, som ofte er stærkt påvirkede af situationen, og derfor har brug for mest mulig ro og stabilitet. Hertil kommer, at der skal være høj sikkerhed på krisecentret, og beboerne skal respektere - og kunne leve op til - de sikkerhedskrav, der stilles både af hensyn til dem selv og af hensyn til de øvrige beboere. Disse forhold og hensyn betyder, at det kan være vanskeligt og uhenigtsmæssigt at rumme en kvinde med et aktivt misbrug på et krisecenter. Såfremt en kvinde med misbrug afvises fra et krisecenter, fordi det samlet skønnes, at kvindens behov ikke kan rummes i krisecenterregi, hjælper krisecentret kvinden med henvisning til andre relevante tilbud, herunder til den gratis rådgivning, som kommunerne har pligt til at sørge for efter servicelovens § 10.

Vedrørende forslagene om at udvide perioden for rådgivningsforpligtelsen, indføre efterværn for voldsramte samt indføre tilbud om krisecenterophold og rådgivningstilbud til voldsramte mænd bemærkes det, at der i nærværende lovforslag alene stilles forslag om at udvide målgruppen for rådgivningsordningen, styrke rådgivningen ved at iværksætte den tidligere samt indføre en orienteringspligt for boformer efter servicelovens §§ 109 og 110. De anførte bemærkninger og forslag om yderligere indsatser på området falder således uden for rammen af lovforslaget. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold kan oplyse, at ministeriet har noteret sig synspunkterne, og at de i relevant omfang vil blive taget med ministeriets videre arbejde på området. Det kan i den forbindelse oplyses, at der fra ministeriets side allerede er stor fokus på flere af de forslag, der er fremkommet, og at der i forbindelse med satspuljeafta-

len for 2015 er afsat 10,0 kr. mio. kr. til en pulje til rådgivnings- og samværstilbud til mænd i krise med det formål at støtte projekter i frivillige organisationer mv., som er målrettet mænd i krise f.eks. efter samlivsophør og firing. Derudover indeholder satspuljeaftalen et initiativ vedrørende ambulante rådgivning og sociale indsatser til voldsudsatte mænd og kvinder samt voldsudøvere. Der er afsat ca. 24 mio. kr. til initiativet. Formålet er at sikre, at både dem, der udsættes for vold og dem, der udfører vold, kan få bedre hjælp og rådgivning til at forebygge, at volden eskaleres og hjælp til at stoppe den, hvis den har slået rod i familien eller parforholdet. Endelig sættes der i regeringens nationale handlingsplan om vold i familien og i nære relationer særlig fokus på bl.a. at styrke indsatsen overfor voldsramte mænd.

5. Lovforslaget

Der er i forhold til det lovudkast, som har været sendt i høring, foretaget en præcisering i den foreslåede § 109, stk. 5 samt § 110, stk. 5, så det nu fremgår, at boformerne *inden* udskrivning fra boformen, dog senest tre hverdage herefter, skal give en orientering herom til kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven. I udkastet, der blev sendt i høring fremgik det, at orienteringen skulle ske *i forbindelse med* udskrivning, dog senest tre hverdage herefter.

Derudover er der foretaget visse redaktionelle ændringer og præciseringer i lovforslagets bemærkninger samt indsat et nyt afsnit 3, der vedrører lovforslagets ligestillingsmæssige konsekvenser.